

25 Οκτωβρίου 2021

Συμεών Μοναχός και φιλόσοφος: Ο λαμπρός λυχνίτης της ευσέβειας Δημήτριος...

/ [Σοφίας Πατερικής Απαύγασμα](#)

Ο Μεγαλομάρτυρας, Μυροβλύτης, άγιος Δημήτριος, πολιούχος Θεσσαλονίκης. Ψηφιδωτό Ιερού Ναού Αγίου Δημητρίου Θεσσαλονίκης.

(Επιμέλεια Στέλιος Κούκος)

Συμεών μοναχού και φιλοσόφου εγκωμιαστικός λόγος στον άγιο και πανένδοξο μεγαλομάρτυρα του Χριστού Δημήτριο

1. Φίλοι του μάρτυρα, σήμερα μας συγκέντρωσε ο σπουδαίος ανάμεσα στους αγωνιστές του Χριστού Δημήτριος, ο αληθινός πολιούχος και θερμότατος προστάτης μας, προσφέροντάς μας τους άθλους του σε πνευματικό συμπόσιο. Ότι ήταν λοιπόν ξεχωριστός ο άνθρωπος και υπερείχε απ' όλους τους άλλους σε δύο πράγματα, στην γενιά και την ευημερία της φύσεως, καθώς και στην σύνεση των θείων και την δόξα των ανθρώπινων, είναι φανερό από πολλά, που το δείχνουν καθαρά, όλα όσα σχετίζονται μ' αυτόν, ότι ήταν όμως και στους άθλους ασυναγώνιστος, το επιβεβαιώνουν αυτά που βλέπουμε.

Ποια τιμή λοιπόν τόσο μεγάλη και υπέροχη, και χοροστάσια με την συμμετοχή όλου του λαού και άσματα γεμάτα χάρη, του έχουν αποδώσει ακόμη και οι ίδιοι οι βασιλιάδες περισσότερο από κάθε άλλον; Και αν αυτά που τελούμε εδώ για τα μαρτύρια και τους άθλους του, που έκανε για χάρη του Χριστού, τον αποδεικνύουν τόσο σπουδαίο και λαμπρό, πόσο σπουδαίο θα τον αναδείξει η ευτυχία του στους ουρανούς; Επειδή λοιπόν είναι νικητής σε κάθε λόγο, δεν είναι καθόλου άξιο απορίας αν θα κατανικήσει και τους δικούς μας επαίνους. Από εδώ λοιπόν θα αποδειχτεί πολύ περισσότερο άξιος θαυμασμού, διότι υστερούν όλοι λόγω της ανωτερότητας της δόξας του και θα δοξαστεί περισσότερο, διότι μειονεκτούν όλοι μετά από αυτόν.

2. Θα αδιαφορήσουμε λοιπόν για ένα τόσο σπουδαίο θέμα, αν και έχουμε ανταποκριθεί πιο αργά από τον κατάλληλο χρόνο και για να μη φανούμε κατώτεροι από τους προηγούμενους ομιλητές του μάρτυρα; Τόσο πολύ θα διστάσουμε, ώστε να νομίζουμε ότι με το να μην τον εγκωμιάζουμε τιμούμε περισσότερο τους εαυτούς μας και καθαγιάζουμε την γλώσσα; Σε καμιά περίπτωση. Και αυτό λοιπόν, το ότι δεν επαρκούν οι λόγοι για την αξία εκείνου και υποχωρούν μπροστά στο μεγαλείο του, αποτελεί μεγάλη φιλοδοξία για όσους τον επαινούν. Τόσο μεγάλη δόξα είναι ο έπαινος του μάρτυρα.

3. Μια και έχω τονίσει από το ίδιο το προοίμιο του λόγου, ότι αυτός ήταν εξαιρετικός σε όλα και πανένδοξος και στα δύο, από που να επιχειρήσω να πλέξω το υφάδι των εγκωμίων; Από όπου λοιπόν και να θελήσουμε, θα βρούμε εύκολα πολλά και σπουδαία· και δεν θα παραχωρήσουμε γενικά -εννοείται το υφάδι των εγκωμίων- σε κανέναν από αυτούς που έχουν την εξουσία και τα πρωτεία, μέχρι που κανείς λόγος δεν θα με πείθει ότι δεν καμαρώνουν οι μάρτυρες με τους επαινετικούς λόγους, που αφιερώνονται σ' αυτούς, σαν να είναι δικοί τους.

Να μιλήσει λοιπόν κανείς για την γενιά του, ποια ήταν, και για την οικογένειά του και για την πατρίδα του και για την στρατιωτική του δύναμη και την επαγγελματική του σταδιοδρομία και την ευτυχία και τον κλήρο, τα οποία κέρδισε

με αφθονία χάρη στην ευσέβεια και στις δύο ζωές του, θα τραβούσε πολύ μακριά, είναι κοπιαστικό, και αποτελεί έργο της ιστορίας και όχι του εγκωμίου. Με την εξαίρεση όμως να πούμε όσα θα έπρεπε, είχε ευγενική καταγωγή σαν ένας άλλος Ιώβ, δεν ήταν βέβαια βασιλιάς, όπως εκείνος, της Ανατολής η της Δύσεως, για να μιλήσουμε πιο αρμόδια, αλλά ήταν ανθύπατος των δικών μας βασιλιάδων και της συγκλήτου.

4. Πατρίδα του ήταν η Θεσσαλονίκη, ο ένδοξος τόπος μας χάρη σ' αυτόν τον ίδιο, περισσότερο φημισμένη από τις υπόλοιπες πόλεις, και υπερέχει από όλες σε όλα, για όσα εγκωμιάζεται μια πόλη, πολύ περισσότερο όμως διότι έχει πολιούχο τον μάρτυρα. Η στρατιωτική του καριέρα και τα άλλα, με τα οποία εξυμνείται η επίγεια φήμη, υπήρξαν σ' αυτόν λαμπρά και σπουδαία, του φαίνονταν ωστόσο ασήμαντα μπροστά στην πίστη του Χριστού και την ευτυχία που προερχόταν από εκεί και την αιώνια δόξα. Διότι μόνο τον Χριστό αγαπούσε και σεβόταν πάνω απ' όλους και τον κήρυττε σωστά και με σαφήνεια στους συμπατριώτες του.

5. Όπως πάντα και τότε το νυχτερινό σκοτάδι το διέλυε ο ήλιος, έτσι και το σκοτάδι της ασέβειας και της μανίας των ειδώλων, που ξερνούσε από τα μύχια του ειδωολάτρη Μαξιμιανού, που κυβερνούσε ολόκληρη την οικουμένη, ο Δημήτριος το διέλυε με τις αστραπές της διδασκαλίας του Χριστού και επειδή σκεπτόταν συνάμα με σοφία και σύνεση, αντάλλασσε τον πρόσκαιρο και άθεο βασιλιά με τον αληθινό και αιώνιο, και γινόταν από ύπατος απόστολος, και από ιλλούστριος γνώστης των θείων μυστηρίων. Διότι γνώριζε το ανώτερο, και προοριζόταν μάλλον να τον ρίξουν στους ναούς του Θεού παρά στα ανάκτορα των αμαρτωλών βασιλιάδων, που αποπνέουν ασέβεια.

6. Αυτή η μεγαλόπολη λοιπόν τον είχε όπως τώρα δα και τότε και υπέρλαμπρο άστρο της αυγής που υπερείχε με την ακτινοβολία της ευσέβειας του θείου και νοητού ηλίου και με το φεγγοβόλημα της ψυχής, καθόλου κατώτερο από την εξωτερική ομορφιά του σώματος που ήταν στο άνθος της και ακτινοβολούσαν από πολύ μακριά.

7. Και ο Μαξιμιανός λοιπόν, Ερκούλιος στην γενιά και στην συμπεριφορά συνάμα, ορμά στην περιοχή των Ιλλυριών σαν απειλητικό σύννεφο, που φέρνει την καταστροφή· διότι ήταν ισχυρός στην ασέβεια συνάμα και στην σκληρότητα, κομπάζοντας και με άλλον τρόπο για την τυραννία του, κυρίως όμως καυχόταν με τις νίκες του κατά των Σαυροματών και των Γόθων. Μπαίνει λοιπόν πρώτα σ' αυτήν εδώ την πόλη και παραμένει με αλαζονεία και με κακία, δυναμώνοντας συνάμα και κατοχυρώνοντας την ασέβεια.

8. Και όταν ξεχύθηκε στην Δύση σαν μια ομίχλη και άγρια θύελλα και αιγυπτιακό

σκοτάδι, ποιος θα μπορούσε να περιγράψει λοιπόν ικανοποιητικά τις συμφορές και τον πόλεμο κατά των χριστιανών; Ο λόγος είναι σύντομος και ο χρόνος δεν επαρκεί. Εκείνοι λοιπόν που μιλούσαν με τόλμη για την ευσέβεια και κατέφευγαν στους αγώνες, πέθαιναν με διάφορα φοβερά βασανιστήρια, όσοι όμως λόγω της ασθενικής τους φύσεως φοβόντουσαν λίγο ακόμη την δοκιμασία, κρύβονταν στις σπηλιές και τα βουνά και τα ανοίγματα της γης.

Τότε λοιπόν ο λαμπρός λυχνίτης της ευσέβειας Δημήτριος, που δεν κρυβόταν έξω και μακριά από την πατρίδα του, αλλά στο κέντρο της, για να μη νομίσει κανείς ότι αποφεύγει το μαρτύριο, η έχει δισταγμούς για τον αγώνα, η απαρνιέται τους κόπους (με ποιόν τρόπο άλλωστε θα έκανε αυτό το πράγμα, αυτός που έκανε πολλούς μάρτυρες με τις σοφές του παραινέσεις), αλλά για να οδηγήσει περισσότερους προς τον Χριστό με την διδασκαλία, διοχέτευε πλούσια σ' αυτούς που τον πλησίαζαν τον θείο φωτισμό. Δεν είναι δυνατόν όμως να κρυφτεί ολόκληρο το λυχνάρι κάτω από το μόδι.

Διότι σε κάθε μέρος εκείνοι που είχαν αφοσιωθεί στην μανία των ειδώλων και υπηρετούσαν τους κυβερνήτες της ασέβειας, ωμά και χωρίς έλεος γύριζαν παντού και έψαχναν τα πλήθη των χριστιανών, γεμίζοντας χαρά με το αίμα των μαρτύρων και σαν να χόρταιναν ακόμη και με αυτό μιμούμενοι την αιμοβόρα διάθεση των δαιμόνων, που λάτρευαν οι ίδιοι.

Συνέχεια εδώ: <http://www.pemptousia.gr/?p=325382>

Από το βιβλίο, «Άγιος Δημήτριος, Εγκωμιαστικοί λόγοι επιφανών βυζαντινών λογίων (Συμεών, Νεόφυτος, Γρηγοράς, Παλαμάς, Αρμενόπουλος)», των εκδόσεων Ζήτρος. Πρόλογος Βασίλης Κατσαρός, εισαγωγή, μετάφραση, σχόλια Πέτρος Βλαχάκος.

<https://bit.ly/3CckWdT>